

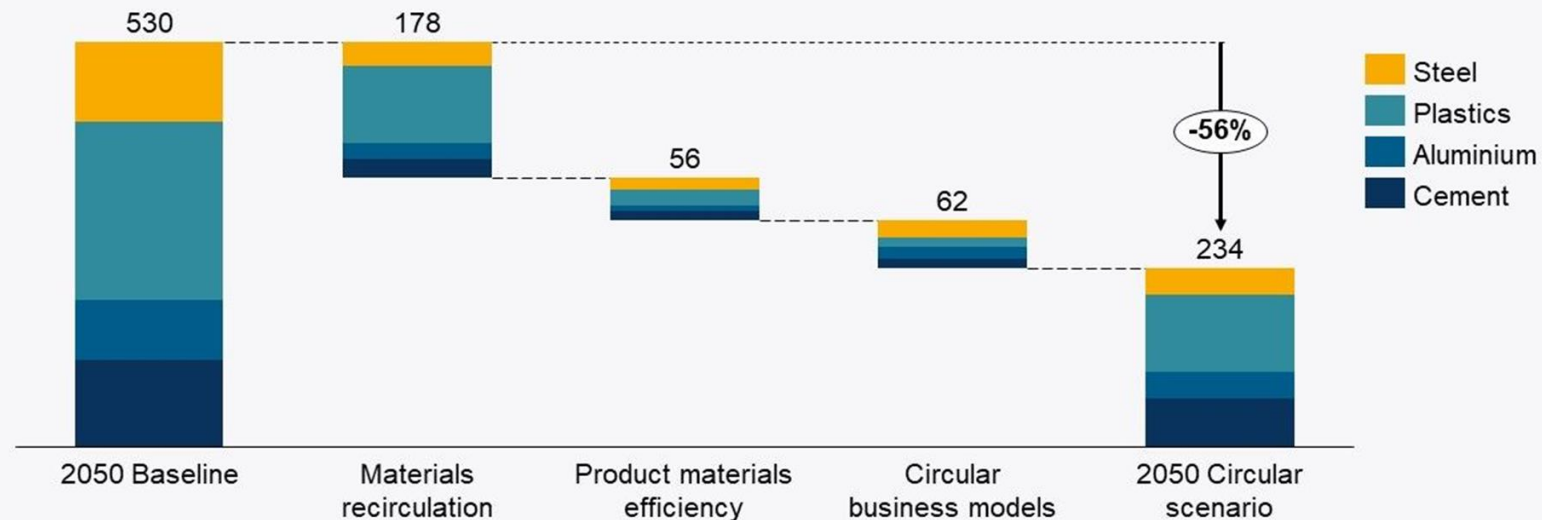
kommande lagkrav och trender inom cirkulär ekonomi

Lina Bergström

A more circular economy can cut emissions from materials by around 56% in the EU

EU emissions and reduction potential for four key materials, 2050
Million tonnes of CO₂ per year

Liksom Sverige, har även EU länge skilt cirkularitet från hela klimatfrågan.

Med **Den Gröna Given** ändras detta.

Ett cirkulärt samhälle är nu en erkänd nödvändighet för att klara klimatmålen.

Den gröna given

EU:s strategi för tillväxt och omställning för Europa fram till 2024

Övergripande mål: EU blir den första klimatneutral kontinent 2050

Etappmål: Utsläppen måste minska med minst 55% senast 2030, jämfört med 1990-års nivåer. Bakgrund:

Syftar till att:

- göra EU:s ekonomi hållbar genom att förvandla klimat- och miljöutmaningarna till möjligheter tvärs över alla politikområden
- göra omställningen rättvis för alla.
- hållbarhetsaspekten genomsyrar all EU-politik och EU-finansierad verksamhet.
- vara EU:s nya tillväxtstrategi, en viktig del i EU:s strategi för att genomföra Agenda 2030 samt en färdplan med tillhörande sektorsvisa strategier för att uppnå målet om ett klimatneutralt EU till 2050.
- vara vägledande, tillsammans med EU:s digitaliseringsstrategi, i arbetet med den gröna och digitala omställningen och den ekonomiska återhämtningen efter pandemin.

Den gröna given genomförs genom en rad övergripande strategier och handlingsplaner på EU-nivå.

Handlingsplanen för cirkulär ekonomi som antogs i mars 2020 anses vara kärnan i den Gröna given och central för att nå målet om klimatneutralitet 2050.

Den gröna given ses också som en livlina för att ta EU:s medlemsländer ur coronapandemin.

“Att bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och resursanvändning och gå över till cirkulära system inom produktion och konsumtion är avgörande för att nå klimatneutralitet 2050”

Läs mer: [EU:s plan för en grön omställning - Consilium \(europa.eu\)](https://www.consilium.europa.eu/en/policies/green-recovery/)

Handlingsplan för cirkulär ekonomi

EU:s andra **handlingsplan för cirkulär ekonomi** – För ett renare och mer konkurrenskraftigt Europa

- Bygger på den första handlingsplanen för cirkulär ekonomi, från 2015, men har mer fokus på livscykelperspektiv, samarbete mellan aktörer och att EU ska vara drivande i internationella processer.
- **Planen innehåller sju områden**, med starka kopplingar sinsemellan och till andra initiativ under den gröna given:
  - Ramverk för hållbar produktpolicy
  - Ökade satsningar på förebyggande, giftfria materialflöden, fungerande marknad för returråvaror och bättre kontroll av avfallsexport.
  - Ökat samarbete mellan aktörer.
  - Övergripande åtgärder som förbättrade förutsättningarna för klimatneutralitet, finansiering av omställningen samt satsningar på forskning, innovation och digitalisering.
  - Ledande insatser på global nivå, bl.a. driva på arbetet för en global överenskommelse om plast och säkra att frihandelsavtal återspeglar målen för cirkulär ekonomi.
- **Uppföljningen** av nationella planer och utvecklingen av indikatorer för resursanvändning ska stärkas – säkerhetsställa att vi är på väg åt rätt håll.
- **Samarbete** mellan alla aktörer längs värdekedjan krävs för genomföra av handlingsplanen. Europeiska plattformen för berörda aktörer inom den cirkulära ekonomin (ECESP) är det främsta forum/verktyg för detta samarbete.
- **35 åtgärder i planen som kommer leder till nationell lagstiftning:** [resource.html \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/economy_finance/resource.html)

Vad har hittills lett till lagstiftning?

Exempel på nationell implementering initierat 2021:

- ökat krav på insamling av avfall, sortering och materialinsamling
- Förbud mot vissa engångsplast produkter, t ex plasticsugrör, locket på små tetror måste sitta fast, pappersmuggar får bestå av max 15% plast.
- Insamlingsmålen för materialslag har höjts,
- redovisningskraven för producenter höjs,
- en plastskatt till EU måste betalas för osorterad andel plast (i Sverige tas avgiften från den nationella budgeten medan i andra länder läggs den på produkter), producentansvaret utökas och ses över.
- Vi kommer få en fastighetsnära insamling för att hushållen ska sortera bättre och därmed att Sverige lättare når de nya insamlingsmålen, remissen stängdes i februari.
- Energiåtervinning räknas inte till materialåtervinning.
- Böter för nedskräpning införs
- Krav på att erbjuda sortering på allmänna platser införs
- Engångsförpackningar i plast förbjuds
- De som säljer take away food måste erbjuda t ex flergångsförpackningar

Kommande lagstiftningsinitiativ

- Införande av ett industriellt rapporterings- och certifieringssystem för att stimulera industriell symbios
- Tvingande krav på innehåll av återvunnen plast och åtgärder för minskning av plastavfall för viktiga produktgrupper.
- Taxonomin – nationell implementering har startat
- EU-kommissionens presenterade 25 februari 2022 det nya förslaget om due diligence - förslag om hållbar bolagsstyrning. Tillbörlig aktsamhet för företag i fråga om hållbarhet (europa.eu)
- Batteriförordningen – 10 mars beslutade EU parlamentet om ett förslag till regelverk som minskar beroendet av gruvbrytning av litium och kobolt genom högre krav på mängden återvunnet material i nya batterier. Förordningen träder i kraft innan året är slut.
- Översyn av reglerna för avfallstransporter – EU Kommissionens förslag har nyss remitterats av Miljödepartementet.
- Lagförslagen för att öka reparation av produkter i högre utsträckning väntas komma under tredje kvartalet i 2022. Lagförslagen är tänkta att uppmuntra konsumenter till att välja reparation samt ålägga producenter och försäljare att erbjuda reparation till ett överkomligt pris även efter garantiperiodens slut. Pågående remiss till 5 april 2022.

Globala initiativ

Exempel på globala initiativ som kopplar till den Gröna given:

- På initiativ av EU-kommissionen har ett **globalt samarbete inletts kring cirkulär ekonomi** med elva länder från fem kontinenter. Initiativet "The Global Alliance on Circular Economy and Resource Efficiency" ska bidra till ökad resurseffektivitet och en hållbar övergång för länder som är beroende av utvinning av naturtillgångar.
- **FN:s miljöförsamling** har kommit överens om ett flertal resolutioner, bl a Resolution för att stoppa plastföroreningar, mot ett globalt bindande avtal samt Resolution för att förbättra den cirkulära ekonomin för att uppnå en hållbar konsumtion och produktion.

Avslut och Summering:

Är EU:s Gröna giv ett bra ramverk?

Näringslivet spelar en viktig roll i att förverkla den Gröna given, men vad spelar den Gröna given för roll för företagens affärer?

Är EU:s mål om en fosilfri kontinent 2050 realistisk?

Säkerhetspolitik och den Gröna given – hur påverkar dagens geopolitiska utveckling planen för den Gröna given

---

Tack!

Lina Bergström,

Möjliggörare för hållbara Affärer

Hållbarhetsexpert och ledare – Cirkulär ekonomi och
Bioekonomi

E-post: Lina@b-eco.se

Mobil: 0735-122319

